

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Machvmetis Saracenorum principis, eiusque Svccessorvm
Vitae, Doctrina, Ac Ipse Alcoran**

Bibliander, Theodor

[Basileae], März 1550

VD16 VD16 K 2586

Pręfatio Roberti Retenensis Angli ad D. Petrum Abbatem Cluniacensem, de
Alcorani uersione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97854](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97854)

7
PRAEFATIO ROBERTI TRANS

LATORIS AD DOMINVM PETRVM ABBATEM CLV
NIACENSEM, IN LIBRO LEGISSARACENORVM,

quem Alcoran uocant, id est, Collectionem præcepto-
rum quæ Machumet pseudopropheta per
angelum Gabrielem quasi de cœ-
lo sibi missa confixerit.

10

OMINO suo Petro diuino instinctu Cluniacensi abbati, Ro-
bertus Retenēsis suorum minimus in Deo perfectē gaudere.
Vbi sapius atq; seriō percepī, qualiter quantum uē tuus ani-
mus solius & totius boni studiosus, sitiuit sterilem paludem Sa-
racenę sectę nondū uisę fertilem efficere, suūq; puteū exhau-
rire, propugnaculaq; prorsus diruere: ego peditis tantum officio præuij fun-
ctus, uias et aditus diligētissimē patefecī. Quis enim gressum dilatabit? Quis
nō citissimē curret, ut hostis errorem, ipsumq; uictum, semetipsum aut tene-
re sententiam ubiq; firmam atq; uictoricē agnoscat? Latinitas tamen omnis
hucusq; non dicā perniciosis incōmodis ignorantia negligētia ue pressa,
suorum hostium causam & ignorare; & non depellere pāsa est. Tua uerō
peruigil prouidentia, sanctissimos & præelectos Ecclesię doctores semper a-
spiciens, hoc nullatenus noluit. Cum illum itaque patrem atque doctorem,
cuius omnis hæreditas omni pro sua facultate uānalis statuitur, tu discipu-
lus atque filius imiteris: nusquam aliās reflexus, speraui me, licet omnium
tuorum minimum, tuam gratiam promereri posse, si mundani somnii mili-
tia que uoto postposito, tuis studiosē nutibus inuigilarem. Vnde quāquam
re uelut alumnum & hæredem sapientia cohors sapientium circumflua con-
stipet, suas manus tuis nutibus benignē conferens: quorum conuentu me
minimē dignum adhuc sentio: uestrum tamen munusculum, puteum præsi-
gnatum patiens, saltem semel non obliquē tuus perspicax intuitus, quāso
dignetur aspicere. Quāquam enim in effragili fulcitum ingeniolo plura præ-
cellerunt incōmoda: tum hinc eloquij penuria, ilhinc scientia tenuitas, tum
id quod ad nil agendum est efficacius, secordia uidelicet negligentiaq; ma-
rer desperatio multiplex ob translationis nostrę uilem & dissolubilem, ac in-
compaginatam materiam, pro sui modo prorsus, Arabico tantum semoto
uelamine, tuæ maiestati præbendam, non minus tamen obnixē tuum obse-
quium aggressus sum: confusus nil effectu quassari, quo tuum uotum igne di-
uino plenum, aspirat. Lapidēs igitur & ligna, ut tuum deinde pulcherrimū
& commodissimū ædificium coagmentatum & indissolubile surgat
nil excerpens, nil sensibilibiter, nisi propter intelligentiam tantum alterans, at-
tulit: Machometū que fumum, ad ipsius tuis follibus extinctū, et puteum ad
illius exhaustū tuo uase, ignisq; uestri tuo uentilabro fomentū atq; feruorē,
nostrūq; fontis eductū tuo discursum, patefecī. Ius igitur exigit, ut hostiū ca-
strum, imō caueam delendo, puteum exiccādo, cum tu sis dextra mūdi pars
optima, eos religionis acutissima, charitatis manus largiflua, tuorum

Robertus.
Retenēsis.
*sero.

30

40

Quid conferat
doctrina hac.

munimen corbores, tela diligēter acuas, fontemq; suum fortius emanare, suęq; charitatis uallum protēlius atq; capacius efficias. Si quis me uilitatis & incompositionis rerum atq; uerborum arguat, licet iustē forsan: obsecro tamē ut cesset, sciens meum nunquam hic fuisse propositum, floribus uenenum tegere, remq; uilem & abiiciendam deaurare. Quod & animi tui lux admirabilis, mira facundia pollens, manu fortissima uigens, mihi indefatigius & studiose deliberanti, summamq; dicere uolenti clarificauit. Lex tamen ista licet letifera multis in locis, maximum testimonium, argumētumq; firmissimum sanctitatis & excellentiæ nostrę legis, uidentibus & electis præbet. Istud quidem tuam minimē latuit sapientiam, quę me compulit interim astronomiæ geometriæq; studium meum principale prætermittere. Sed ne proœmium fastidium generet, ipsi finem impono, tibiq; cœlesti, cœlum omne penetranti, cœleste munus uoueo: quod integritatem in se scientiæ complectitur. Quæ secundum numerum, & proportionem atq; mensuram cœlestes circulos omnes, & eorum quantitates, & ordines & habitudines, demū stellarum motus omnimodos, & earundem effectus atq; naturas, & huiusmodi cætera diligentissimē diligētibus aperit, nunc probabilibus, nonnunquam necessarijs argumentis innitens.

INCIPIT LEX SARACENORVM,

QUAM ALCORAN VOCANT, ID EST,
collectionem præceptorum,

AZOARA PRIMA.

Symbolum Ma
humeticum.

Misericorde pioq; Deo, uniuersitatis creatori, iudiciū cuius postrema dies expectat, uoto supplicii nos humiliemus, adorantes ipsum: suæq; manus suffragium, semitæq; donū & dogma, quos nos ad se beneuolos, nequaquam hostes & erroneos adduxit, iugiter sentiamus.

Vel secundum alium tr. nslatorem.

In nomine Dei misericordis, miseratoris. Gratias Deo domino uniuersitatis misericordī, miseratori, iudici diei iudicij. Te oramus, in te confidimus: Mitte nos in uiam rectam, uiam eorum quos elegisti, non eorum quibus iratus es, nec infidelium.

GVLIELMVS POSTELLVS ITA VERTIT.

In nomine Dei misericordis, pijs. Laus Deo, regi seculorum misericordī et pio, regi dei iudicij. O uos omnes illi seruiamus. certē adiuuabimur. Dirige nos domine in punctum rectum, in punctum inquam illorū, in quos tibi complacitum est, sine ira aduersus eos, & non errabimus.

AZOARA II.

Quid conferat
liber Alcoran,
et quales requi
rat discipulos.

In nomine Domini pijs & misericordis. Liber hic absq; fallitatis, uel erroris annexu, ueridicus eis, quibus inest amor diuinus, deitatisq; timor & cultus, nec non orationū ac elemosynarum studiū, legem item tuam tibi, tum cæteris prædecessoribus cœlitus à Deo datarū obseruatio, spesq; seculi futuri,